

Jemîs

Olo Iyoswo loso Jemîs Mtî'mokumentisofoho. Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto sîmentiso sohonta soswo aho hufa'u hopinohino sife fehohnjo hopi'nonohintîkeno *tetitîkeno* (30) —oso'no nakwo huno monayofoho —oso soswo nto uyakolo'mentisopo olo iyoswo loso Jemîs Jisasiye konîngkwa'wehwo mtî'mokumentisofoho. Oso Jemîs huhwo sohwo tajo ango Jelusalemjo somo mokosyohumawo'nîngkiso hweho. Olo iyoswo hiloso a'amu Isîlael temtitofo aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo somne'no mtî'mokumentisofoho. Oso a'amu hiso hofîko ango kengo'mo humantîfi tango engo tîpementanîngkofi olo iyoswo loso Jemîs oso a'amu homo somo ufo'mayo'ne mtî'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo hiloso ntîpo humanto mtî'mokumentisotîkeno nakwo huno monayofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofu lihwasî tîfi unîngkohwano.

¹ Ngko Jemîsî'ni Anîtu'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kîlaisî'nji sikoe syoho ulohofiyo hwo'nyoho. Nje a'amu Isîlael temtitofo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyoso Jisas Kîlaisîmo sîmeho hi'ntnnono uyîwo'nîngkohoho soku sekwoe angopo nulîko'mantîfi ango'meemjo humalofo so'ntnne'no olo iyoswo loso

semti'mokiyalokweno. Ngko nje a'amufo selalokweno.

Yamofo nalohofoso yokumpohn'nyo namokiyo'nefoho.

² Nje a'amu soku, yo'mayo tango se'masoso sekwo simeho wopîngo wasemo'nono. ³ Hwapîngoso ole, yo'mayo tango se'masoso sekwo yokumpohn'nyo lohoho'nefoho. Tango se'masoso sekwoe simeho hi'ntnnono engo uyo'manji yokumpohn'nyo wolohofantifeho. Oso hiso'no sekwo huno moi'wonoho. ⁴ Oso'no sekwo engolopohamo tango se'masoso i'waho ikutoho. O'o, sekwo simeho wopîngo'nji yokumpohn'nyo lohopijoso sekwo mopîwahupitnnehoho. Ose ikujo'no Anîtu nosehonîngkuhwosi kakoe yahino so'no sekwo umofonyo miyontanîngkuji wasehonîmontonoho. Wopîngo humentanîngkuji wasehonîmontonoho.

A'amu kako huno wopîngo so'no umofonyo ihwosi kako Mpohumo jomo ulono.

⁵ Sekwo yo'mayo so'no huno maseyo'manji Mpohumo jomo ulîmno. A'amu fihwo huno wopîngo so'no Anîtumo jomo ulososo huno wopîngo uyîmontonoho. Anîtu kako a'amu hopi'nonohino somo we'e'nohino muyîwo'nîngkiso hweho. O'o, engo'nohino uyîwo'nîngkiso hweho. Sekwo jomo ujoso'no Anîtu kako yoka maselonehoho. ⁶ U oso a'amu sohwo kako simeho hi'ntnnono nehopi uyîhwosi Mpohumo jomo ulososo kako huno ole syafîsyîhwoloho. Anîtu

kako wontapmmontolikeno. Montape'njo umontolikeno. O'ò, a'amu símeho hufa'u'njo sohwo kako iyoswo somo ifofo hwalohwalofo iwo'n'ngkiso pa'nyo hweho. ⁷ Kako Hwe Engo wontapmmontonoho l'hwosi, syafísyíhwoloho. Oso hwe huhwo sohwo kako Hwe Engo sohumta'ni yo'mayoso momanehoho. O'ò, a'amu símeho anga'nohino'njoso Hwe Engo sohumo jomo ulososo Anítu uyímontonoho. ⁸ Ihwoni, a'amu símeho hufa'u'njo sohwo kakoe huno pi'n'ngo engo'njo hweho. Oso yo'mayo yahino kako yonteso'no kako hon'ngkano anga'nohino somo min'ngkayo'njo hweho. O'ò, huno pi'n'ngo engo syafísyonto hon'ngkano ito'no motípemaso hweho.

A'amu ho'yango ane so'nji ho'yango engo'njo sohwanjiye hungkunofoho.

⁹ Hwe fihwo Anítumo símeho hi'ntnnono uyíwo'n'ngkiso sohwo kako hamniyoho ane, osohwo kako símeho wopíngo umo'nono. Anítu osohumo uhwononto yofe engo mulalofoho. ¹⁰ Anítu kako a'amufe ho'yango hamniyoho so'no sikiño ne anefoho líwo'n'ngkisofoho. Oso hiso'no hwe nom'nehwo Anítumo símeho hi'ntnnono uyíwo'n'ngkiso sohwo kako ho'yango hamniyoho engo'njo sohwo kakoe yo'mayoso ihn'naofíhwoso'no kako símeho wopíngo umo'nono. Hwapíngoso ho'yango hamniyoho yo'mayoso wokoso fiyo pa'nyoso umo'nao'mtonoho. ¹¹ Wokoso fiyoso mofehi'nyo sí'mofapíhwosi yokumpohn'nyo l'hwosi yofoho umontonoho. Oso pa'nyoso a'amu hamniyoho'nji ho'yango engo'nji kakoe syoho

yo'mayoso mjí+míhwosi hamniyoho engo so'no notípehwosi oso hwe huhwo sohwo kako ajwo sopo wape'nímontonoho.

Yo'mayoso a'amumo yamofó ulohofó'ne hungkunofóho.

¹² Hwe fihwo yo'mayo tango'njo u'mahoníngkuhwosi yokumpohn'nyo ne'no lohofoso sohwo símeho wopíngo umo'nono. Yamofó hiso moi'wo nto ulohofosejwaofahoníngki kako yokumpohn'nyo ne'no lohofó'manji osohumo Anítu nto nalímentiso loso'no uyímontonoho. A'amu ngkine'no símeho ntaposo sohwo songo humayo'ne uyímonnoho. Ose nalímentiso hopaso oso a'amu huhwo sohwo woma'mtonoho.

¹³ Ú símeho fefoyo a'amu nom'nehumo u'masoso oso símeho fefoyo sohwo honíngkano wonyo nontímo ípematawe so'manji hwe huhwo sohwo ole líhwoloho. Olo símeho fefoyo loso Anítu ntopahoníngki wonyo honíngkano loso yohono. Ose líhwoloho. O'o, yo'mayo wonyoso Anítumo míputíhwanehoho. Anítu a'amu somo wonyo yahino iyo'ne míputíhwanehoho. ¹⁴ O'o, hwe sohwo huno wonyo syofísyahoníngki oso huno wonyoso honíngkano wonyo iyo'ne kakimo ípemosahoníngki wonyo hilo so'no nímo'níngkohoho líwo'níngkiso hweho. ¹⁵ I kakoe huno wonyo somo ínngkawesoso wonyo honíngkano uyímontonoho. Wonyo hiso wonyo engo toyo yíhwosi wonyo honíngkano ne'no iwo'níngkuhwosi poyo pe'níkwo to lohofíhwosi níhu'nahone umo'nímontonoho.

16 Nje a'amufo, simeho sejopalokwe soku, huno wonyo sohwo honingkano wonyo engomo ipesemotaweloho. 17 Yo'mayo wopingo nefo'mayo'neso ahwomo mta'angofoho. Anitu nejapiwo'n'ingkisofoho. Anitu ahwomomjo pomponaho mofehi'nyo, hamno, hntokwaliyo oso hwamo mt'i'mokumentisofoho. Pomponaho loso fehonta lasyonto nom'nehonta molasyohoyohoho. I Anitu oso pa'nyo hwo'maho. O'o, kako ne'nohini yahino wopingo'nohini nalohofiwo'n'ingkiso hweho. 18 Anitu nakwo kakoe mehomi imo'nyo'ne'no lonto kakoe hunomnohini in'ingkawento kako nan'ingkwohwo imo'n'imentisofoho. Kakoe hungkuno nehopi'nohino somta'ni mehu'menasiyoso nakwo temtitifo Anitu namti'mokumentiso somne'no umo'nantanoho.

Anituye hungkuno upo'n'ingkuhwasi tifi un'ingkohwano.

19 Nje a'amu soku, sekwo olo hilo so'no huno ito'no fi'syafi'hupmno. Olo yahino loso ikutoho. A'amu fehohnjoso hungkuno upa'n'ifijoso aku hungkuno komo'no ul'ikujo'no yoka wohnnantifeho. O'o, sekwo yo'mayo upa'n'ifijo so'no huno ito'no syafisy'ikuji huno wopingo t'ipemaf'ikuji hungkuno ito'no aku ul'imno. Oso yahino in'ingkafijo so'no yokaso ikujohoso komo'no mol'ikafonoho. 20 A'amu fihwo simeho tohino'njo sohwo kako Anituye honingkano wopingomo min'ingkayo hweho. 21 Oso'no yo'mayo yahino wonyo so'nji honingkano wonyo so'nji foho'naopmno. Yo'mayo homo

somo hi semo'nîngkisoso hwotoho fîfijoso oso hungkuno Anîtu sekwoe sîmeho mo'mo ho'nasehumentiso somo hofiyo tîfi finîngkamno. Kakoe hungkunomo haloho popijoso kako'nji ne'no nohumantîkutnnefoho.

²² Anîtuye hungkuno losomo tîfi'nohini finîngkamno. Hwe fihwo haloho upa'nonteso minîngkayo'manji kako sîmeho mo'mo hwasyo hungkuno hnnîwo'nîngkiso hweho.

²³ Hwe fihwo kako Anîtuye hungkunomo haloho ko upa'nonto haloho maposo'njo emoyîwo'nîngkiso sohwo kako kakoe sîmanomo tîmo honîngkonyomo ko honîngkononto u kako mohonîngkonîwo'nîngkiso pa'nyo hweho.

²⁴ Kako kakoe sîmano kiho somo honîngkononto mijo miyoma'nyo'njo yonto komo'no nowento kakoe sîmano kiho so'no inîngo mofonto nje sîmano kiho ane hwo'nyoho lonto emoyîwo'nîngkisofoho. A'amu Anîtuye hungkunomo haloho maposo'njo yîwo'nîngkiso pa'nyo hweho.

²⁵ Anîtuye hungkuno honîngkano wonyo mta'ni isîhutofonemawo'nîngkiso hweho. Hungkuno hiloso ito'nohinofoho. Hwe fihwo olo hungkuno hiloso hwapîngo ne so'mo ne'no uhwonîwo'nîngkiso sohwo kako sîmeho wopîngo umo'nîngkahonîngkuhwosi Anîtu wopîngo uloho'montonoho.

²⁶ A'amu fihwo ole syafîsyososo, Ngko Anîtuye a'amu ne hwo'nyoho. Ngko a'amu Jisasîmo inîngkayoso sîmeho mo'mo hwasyo hungkuno hnnîwo'nîngkiso hweho. Oseso kakoe sîmeho hi'ntnnohinoso kako Sante uhwonyoso ne ane sîkinjo hweho. Mango'nohino hweho.

27 Anítu huno ole syafísyíwo'níngkiso, a'amu símeho hi'ntnnono nehopi ntapíwo'níngkiso sohwo ole yíwo'níngkiso, síkumehomi somo wopíngo mokosyohumayo hweho. Oso'nji apíwojo sofamo tango u'manteso oso moya'mi sofamo kako wonyohofiyo ufo'mawo'níngkiso hweho. Nom'neso ole, yo'mayo hwahoponjo honíngkano wonyo somo miníngkayo'njo'manji nakwo honíngkano wopíngo'nohini somo ose yaso'manji nakwoe Mpohwo Anítu kako wopíngo wonahonímontonoho.

2

Nakwo a'amu hopi'nonohino somo hitoho afa'nohino wonalofono.

1 Nje a'amufu, sekwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kílais yo'mayo hwofilo'nnyo sohomo símeho hi'ntnnono uyíwo'níngkohoho kuyoho. Sekwo olo yahino loso'no físyafíhupmno. A'amu fihwo yofe engo'njo sohomo wopíngo ulohofíkujó'no nom'ne sohwo ho'yango ane sohomo hohujo ikinjímofíkutoho. ² Hwe fihwo wokoso wopíngo'nji manji'mofu yo'mayoso wonyoangkafo'njo oso hwo sekwoe tajo angomo noswahoníngki hwe nom'ne hwapífe wonyo imo'njo sohwo tífi swohoho. ³ Hwe símo'mjo wokoso wopíngo'njo sohomo wopíngo ulohofíkují ulantífe, Tatohwo, ayomo. Olo epohumayo wopíngo lopo fosyohumaho. I hwe tífinjo hwapífe wonyo'njo sohomo wonyo ulohofíkují ulantífeho, Kíko osopo waloho'monntaho.

Hwahopo wohumamonntaho. Jije hunofoho.
⁴ Oso hwe sohwa'umo oso pa'nyo ulohopifijo so'no ole syofisyalokwofo. Hwe hamniyoho'njo sohwo yofe wopingo'njo hweho. Hwe hwapife wonyo'njo sohwo kako wonyo hweho. Oso huno wonyo peho'no uywo'n'ingkohoho. Oso hon'ingkano wopingo'maho.

⁵ Nje a'amu soku, sekwo upa'nimno. A'amu yo'mayo ho'yango so'no umofonyo iyoso hofiko yo'mayo so'no Anitumo jomo ulifijo'manji hofikoe simeho hi'ntnnono Anitumo uyoso Anitu kako engo umokumontonoho. Anitu ole nto nalimentisofoho. A'amu ngkimo simeho hi'ntnnono ntopalokunjoso nje ahwomomjo angoso hofiko'nefoho. Ose nalimentisofoho.

⁶ I oso'no sekwo soku, a'amu hamniyoho ane somo wonimango uywo'n'ingkohoho kuyoho. A'amu hamniyoho engo'njoso yo'mayo tango sejapwo'n'ingkohofofoho. Hungkuno ito'no mihwajiyo ango sopono a'amu hamniyoho engo'njoso ipesemotawowo'n'ingkohofofoho.

⁷ Oso a'amu hiso hofiko Jisas Kilaisiye yofe so'no sifajo liwo'n'ingkohofofoho. Oso yofe wopingo Anitu kako Kilaisiye mehomî sokumo uyimentiso so'no sifajo liwo'n'ingkohofofoho.

⁸ Nakwoe Hwe Engo Anitu oso hwoe hungkuno a'amu mtimokumentohofoso hungkuno ole, Sekwo simeho inwo'n'ingkohoho hopaso nom'ne a'amu somo uyimno. Sekwo oso hungkuno somo in'ingka'fijo'manji sekwo hon'ingkano wopingo uyantifeho. ⁹ I oso'no sekwo a'amu yofe engo'njo sohumo wopingo ulohofikuji

nom'ne sohwo ho'yango ane osohumo hohujo
 ikinjaofîkuji sekwo honîngkano wonyomo
 ufitnne kuyoho. Anîtu selonefo, Sekwo nje
 hungkunomo hwotoho fewo'nîngkohoho kuyoho.
¹⁰ Hwe fihwo Anîtuye honîngkano hungkuno
 hopi'nonohinomo ko inîngkawowo'nîngkiso
 sohwo kako hungkuno kenga'nohino somo
 minîngkayo'njo'manji osohumo Anîtu ulonefo,
 Kîko honîngkano wonyomo nohumanji
 nje hungkuno hopi'nonohinomo hwotoho
 fewo'nîngkino hwosoho. ¹¹ Hwapîngoso
 ole, osohwo a'mohufo iyo'eno nalîmentiso
 sohwo nom'ne hungkuno nalîmento, A'amumo
 nofonjasiyo'eno. Ose nalîmentisofoho. I oso'no
 kîko a'mohufo ko miyo'njo sohwo si i nom'ne
 sohomo fonjahiso'manji kîko honîngkano
 wonyomo nohumanji Anîtuye hungkuno
 hopi'nonohino hwotoho nto hmmahnno
 hwosoho. ¹² Nakwo Anîtuye hungkunomo
 minîngkayo'njo'manji Anîtu kako tohino
 wonejapmmontonoho. Anîtuye hungkuno
 hiloso inîngkuhwasi'manji nakwo honîngkano
 wonyomo usîkwojantanoho. Oso'no Anîtuye
 hungkuno so'no sîmo'mo syafîsyohoji osopo
 yo'mayo hungkuno joso yo'mayo syoho iyoso
 ito'no fiyo. ¹³ Hwe fihwo nom'ne a'amu
 somo hitoho mulohofe'njo'manji Anîtu oso
 hwe sohomo yo'mayo hungkuno ikwolofone
 sohonta kako hitoho mulofe'njo yonefoho. I
 oso'no hwe fihwo nom'ne somne'no hitoho
 ulofîwo'nîngkiso sohwo hungkuno ikwolofone
 sohonta Anîtu kakine'no hitoho ulofîhwosi kako
 tohino muyo'njo yonefoho.

Hwe fihwo sîmeho hi'ntnnonohino uyo yahino wopîngo ane sohwo kako poyo moi'wo imo'nyo weho.

¹⁴ Nje a'amu soku, hwe fihwo ole naloso, Ngko Anîtumo sîmeho hi'ntnnono uyîwo'nîngkohefoho. Ose naloso sohwo i kako nom'ne a'amu somne'no wopîngo mulohofe'njo yoso sohwo kakoe sîmeho hi'ntnnono uyoso hopo'maho. Kako Anîtuye a'amu ne hwo'maho.

¹⁵ A'amu fehohnjo Anîtumo sîmeho hi'ntnnono uyoso i hofi'ko hwapife wosopayo'no umofonyo iyo'manji ¹⁶ sekwo yo'mayoso a'amu homo somo muyo'njo yontifi uli'wo'nîngkohofi, Anîtu kako wosemokosyohumano. Sekwo hokunonji sîmeho wopîngo wasemo'nîmontonoho. Anîtu kako wosopayo'nji hwapife tohohmtnno semokiyo'ne wosejapono. Noho fiwanîmno. Ose ulontifi hofi'koe a'apahomo mufo'mayo'njo yontifi oso yahinoso ne'njo'maho. ¹⁷ Sîmeho hi'ntnnono inyo hi olenoho. A'amu fihwo siki humahwosi yahino wopîngoso miyo'manji kakoefoho.

¹⁸ Sekwo huno ole losyofi'syalokwofo. A'amufe honîngkanomne'no mosyafi'siyo'njo yontifi ole hnnalokwofo, Nakwo Anîtumo sîmeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no oso yahinoso hoponoho. Honîngkano wopîngo somne'no huno mosyafi'siyo'njo uyano. O'o, sîmeho hi'ntnnonohino uyoso hoponoho. Ose losyofi'syalokwofo. I a'amu fihwo kako Anîtumo sîmeho hi'ntnnono uyonto kako nom'ne somne'no hitoho mulofe'njo yonto honîngkano wopîngomo minîngkayo'njo yonto oso hwe sohwo ne'njotaho. O'o,

kakoe honîngkanomo uhwonontani huno ole nayohoho. Sîmeho hi'ntnnonohino neso ane hweho. I sîmeho hi'ntnnonohino uyo yahino ne so'no ngko wolosetîhwamne'no yohono. Nom'ne ngko hitoho ntofahonîngki honîngkano wopîngo'nohini iwo'nîngkohe sohwo'nîmo nohonontîfi huno ole seyohoho. Kakoe sîmeho hi'ntnnonohino uyoso ne'njo hweho. ¹⁹ Ole lolalokwofo. Anîtu kenga'nohino sohwo humaho. Oso hungkuno somo sîmeho hi'ntnnono luyalokwofo. Ose'manji wopîngofoho. I towahuno wonyoso oso hungkuno somo sîmeho hi'ntnnono uyontîfi yomo yomo yontîfi iyoho unalofoho. ²⁰ Sekwo huno ane kuyoho. Sekwo Anîtumo sîmeho hi'ntnnono uyo'nohino'manji i nom'ne somo wopîngo mulohofe'njo ifijoso sekwoe sîmeho hi'ntnnonohino uyoso ne ane kuyoho.

²¹ Hohonta neyakwo Apîloham sohwo Anîtuye hungkunomo haloho upento kakoe hwomu Aisak Anîtumne'no sojopo wofonjokisahumonto imentisofoho. Apîloham ose yahonîngki Anîtu nuhwononto ulîmento, Apîloham wopîngo hwosoho. Nje hungkunomo haloho nîpewo'nîngkino hwosoho. ²² Sekwo huno ito'no fîsyafîhupmno. Apîloham kako Anîtumo sîmeho hi'ntnnono uyo'nohino'maho. O'o, kako Anîtumo sîmeho hi'ntnnono uyonto Anîtuye hungkunomo haloho po'mojo hweho. U Apîloham kako sîmeho hi'ntnnono uyo'nohino'manji haloho maposo'njo yonto sîmeho hi'ntnnono uyo so'nji hopo'maho. O'o, haloho pe so'nji nem'nohinoso

hoponoho. ²³ Oso'no Anítuye hungkuno a'amu mtí'mokumentohofoso ne imo'nímentisofoho. Hungkuno ole,

Apíloham Anítumo símeho hi'ntnnono uyoso'no Anítu nuhwononto Apíloham honíngkano wonyo anehwo uhwononto ulímento, Nje a'amu hwosoho.

Ose mtí'mokumentohofofoho. Hwapíngoso Apíloham kakoe hwomu Aisak Anítumne'no sojopo wofonjokisahumonto imentisofoho. Oso'no Apílohamne'no nje a'amu hweho límentisofoho. ²⁴ Sekwo huno waseyono. Hwe fihwo kako nom'ne somo wopíngo ulohofó so'manji Anítu nuhwononto ulíwo'níngki, Hwe wopíngo hweho. I hwe nom'nehwo Anítumo símeho hi'ntnnono uyo'manji nom'ne somo hitoho mulofe'njo sohumne'no hwe wopíngo hweho majofoho.

²⁵ U a'mu nom'ne Leahap kako ape hwa'ntefoho. Kako a'amu sohwamo hitoho ulofahoníngki kako a'amu huhwo sohwamo ufo'ma'mentisofoho. Jousyíwa a'amu tomi'no hwaho Kenan sopo uhwojahoníngki Leahap kako a'amu huhwo sohwamo ito'no umokosyohumanto kako nom'ne honíngkanomo asomo uhwojahoníngki mango sohwa motípíhwonímmentohofofoho. Oso yahino Leahap imentiso so'no Anítu uhwononto ulímento, Leahap kako ape wonyo honíngkano ane pa'nyiyoho. ²⁶ Sekwo huno waseyono. A'amu kakoe huyo'mango hi'njo sohwo songo humaho. I a'amu nom'nehwo kakoe huyo'mango nto ulíko'mahwoso'no kako poyo wape'nímontonoho. Oso pa'nyoso a'amu Anítumo símeho hi'ntnnono uyoso a'amu

nom'ne somo hitoho mulofe'njo'manji kakoe simeho hi'ntnnonohinoso ne ane hweho. Poyo pe'nnyo hweho.

3

Kiko jije hungkunomo nto'no mokosyohumunyo'ne hungkunofoho.

¹ Nje a'amufo, hungkuno a'amu somo lutihwayo'ne syohoso sekwo a'amu pi'n'ngoso monal:kutoho. Hwap'ngoso a'amu Anituye hungkuno lutihwayo syoho'njo hn'nwi nakwo olo hungkuno homo somo ito'no min'ngkayo'njo ni'manji tohino engo nomanefoho. I oso tohino hiloso nom'nefe tohino somo uyakolofonefoho.

² Nakwo hopi'nonohino hn'nwi omomo yahino yi'wo'n'ngkuhwonefoho. I hwe fihwo kako hungkuno wonyo ni'hu'no majo'njo sohwo kako hwe wop'ngo ne hweho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe melanyo ito'no mokosyohumayo sohwo yo'mayo wonyo kakoe a'apaho uyimo lihwosi ko yososo kako miyonehoho. ³ Sekwo huno moi'wonoho. Nakwo yahufe ahomo nano intofi'wo'n'ngkuhwonefoho. Hwap'ngoso nakwoe hon'ngkanomo ito'no nen'ngkayo'nefoho. Oso'no oso nano we'e so'nji nakwo hon'ngkano yo'mayo yo'mayo somo ipemotawowo'n'ngkuhwonefoho.

⁴ U nom'ne, sekwo kale engo so'no huno seyohoho. Kako hon'ngkanomo kunto'no wento a'amu nokilonjipente sohwo kako aho mi'hwajiyo we'e somo hon'ngkano nom'nemo wamo lonto aho mi'hwajahon'ngki

kale engo sohwo oso honîngkano somo tîfi inîngkawowo'nîngkisofoho. ⁵ Oso pa'nyoso a'amufe melanyoso we'e ne sohwo hungkuno wonyo loso'manji yo'mayo wonyo umokumontonoho.

Sekwo huno seyohoho. Tî'melanyo we'e sohwo kako iyoswo we'e so'mo sijonto engo ihmnono iyo hopi'nonohino somo toho naofîwo'nîngkisofoho. ⁶ Nakwoe melanyo oso tî'melanyo pa'nyofoho. Nakwo huno wonyo syofîsyontani yo'mayo sîmehomo mta'ni melanyo sohwo lonteso a'apaho wonyo imokuwo'nîngkohoho. Melanyo sohwo hungkuno wonyo lonteso sîmeho toho hopa nonto honîngkano wonyo imokuwo'nîngkiso hweho. Olo hungkuno wonyoso tîkano mta'angofoho. ⁷ A'amu hn'nwi nakwo yo'mayo tongo, yîhufo, homa, mijomjo so'nji nakwo hofîkoe huno somo hwotoho fehonîngkuhwoni hofîko enjwa'mo humawo'nîngkohofofoho. Oso pa'nyoso olohonta a'amu ifitnnehofu. ⁸ I oso'no hwe fihwo kako kakoe melanyomo hwotoho mafenehoho. O'lo, yo'mayo huno wonyoso sîmeho mta'angoso melanyo sohwo wonyo hungkuno lîwo'nîngkisofoho. Melanyo sohwo iku'nantîngo wonyo a'amumo fonjasiyo'ne pa'nyo hweho. ⁹ Nakwoe melanyo so'nji nakwo Hwe Engo Anîtu sohumo isamoyoka ulîwo'nîngkuhwonefoho. I oso melanyo hiso'nji nakwo a'amu nom'neso Anîtu pa'nyo mtî'mokumentiso somo sitofu ulîwo'nîngkuhwone'nwoho. ¹⁰ Nakwoe mango mta'ni Mpohumo isamoyoka ujo

so'nji a'amu nom'ne somo sitofo ujo so'nji swapîwo'nîngkisofoho. Nje a'amufu oso yahinoso wopîngo'maho. ¹¹ Mijo me'wampe'njo so'nji mijo iyoho'njo so'nji afamo lolîfaweho. O'o, awonoho. ¹² Nje a'amufu, iyo fisayo somo ikwonjajo unto'nawo'montolaho. Iyo solongkoyo somo fîsayo unto'nawo'montolaho. Oso pa'nyoso mijo iyoho'njo lîfaweso sopo nta'ni nakwo mijo me'wampe'njo mîfonanehwono. I ose'manji nakwoe mango mta'ni nakwo Mpohumo isamoyoka ujo so'nji a'amu somo sitofo ujo so'nji molanehwono.

Huno wopîngoso Anîtu mta'angofoho.

¹³ Hwe fihwo sekwo'nji humaso sohwo kako huno wopîngo notîpemanto yo'mayoso huno uyîwo'nîngkisohwolaho. Kako humaso'manji kako honîngkano wopîngo'nohini yîhwosi a'amu nom'ne somne'no wopîngo'nohini uloho'montonoho. Oseso yo'mayo wopîngo yososo'no kako kakoe yofe moho'no ma'nyo'njo yoso'manji kako huno'njo ne hweho. ¹⁴ I jîje sîmeho mo'mo a'amu nom'ne sohumne'no wonyo mnawe'manji u nom'ne a'amumo hwotoho fenji jîje yofe ho'nomo'nalokuno, ose'manji ole syafîsyohotoho. Ngko huno'njo hwo'nyoho. Anîtuye hungkunomo inîngkowalokweno. Ose syafîsyonji kîko hwasyo hungkuno hnnalokuno. ¹⁵ Oso hunoso Anîtu mta'ango'maho. O'o, hwahoponta'angofoho. Seten oso hunoso kijapmmasofoho. ¹⁶ A'amu fihwo oso huno syafîsyîwo'nîngkisoso sîmeho mo'mo nom'ne

sohumne'no wonyo mnawojoso kako kakoe yofe ho'noma'nîwo'nîngkiso sohwo kako yoka lonteso yo'mayo wonyo yîwo'nîngkiso hweho. ¹⁷ I Anîtu kakoe huno wopîngoso nejaposo'manji nakwo huno wonyo ane wopîngo'nohini wosyofîsyantanoho. I nakwo nom'ne a'amu sohwanji ikujoho mafongki'nyo'manji sîmeho pompenjiyo'njo wohumantanoho. Nom'ne a'amufe hungkunomo haloho wopeentanoho. Nom'ne a'amu somne'no hitoho nalofîhwoso'no hofîkimo ufo'mantanoho. U nakwo Anîtuye huno wopîngo hi'njonî'manji nakwo a'amu hopi'nonohino somo wopîngo'nohini ulohofîwo'nîngkuhwone'nwoho. Mango'nohino lîwo'nîngkuhwone'nî'maho. O'o, ne'njo'nohini lîwo'nîngkuhwone'nwoho. ¹⁸ A'amu sîmeho pompenjiyo'njo hn'nwi nom'ne so'nji sîmeho afa inontani nakwoe yahinoso wopuyo pa'nyofoho. Wopuyo hiso hulasoso wopuyo engo me'wampe'njo umo'nîmontonoho. Oso pa'nyoso nakwoe honîngkano wopîngo'nohini imo'nonefoho.

4

A'amu hwahoponjo yahinomo inîngkawowo'nîngkiso sohwo Anîtuye mango hweho.

¹ Yo'mayo yoka so'nji ikujoho so'nji peho emawo'nîngkisoto. Yo'mayo so'no sîmeho fefoyo semo'nonto huno wopîngoso ehilofahonîngki sîmeho fefoyoso ifeehu'mokasi lohofonto yoka'nji ikujoho'nji emawo'nîngkisofoho.

² Yo'mayo so'no hi semo'nîngkahonîngki oso

hiso'no mayoso hopo'maho. Oso'no yo'mayoso mayo'ne a'amu somo wofonjosyantife'no yîwo'nîngkohofoho. Nom'ne a'amufe yo'mayoso uhwonontîfi womano lontîfi i oso'no mayo honîngkanoso pîku'nnyo so'no sekwo yoka hnnontîfi ikujoho fongki'nîwo'nîngkohoho kuyoho. Sekwo Anîtumo yo'mayo so'no jomo mujo'njo yontîfeso momaso'njo yîwo'nîngkohoho kuyoho.

³ I oso hi semo'nîngkiso so'no Anîtumo jomo ulîfijo'manji kako mosejaponehoho. Hwapîngoso sekwoe huno ito'no mosyafîsiyo'njo yontîfi a'apahomnohini syafîsyîwo'nontîfi jomo ulahonîngkofi mosejapîwo'nîngkisofoho.

⁴ Sekwo olo pa'nyo kuyoho. Ape fisi kakoe hwehumo elojsiyasi lohofonto hwehwoe mango sohwanji humawo'nîngkisiyoho. Sekwo huno maseyoho liyohoho. Hwe fihwo yo'mayo hwahoponjo yahino so'no umo'nîngkiso'manji kako Anîtuye mangohwo nto i'mofapohoho. Sekwo Anîtuye mehomi soku sekwo hwahoponjo yahino so'no hi semo'nososo sekwo ape fisi kakoe hwehumo elojsiyasi lohofonto hwehwoe mango sohwanji humawo'nîngkisiyo pa'nyo kuyoho.

⁵ Anîtuye hungkuno ole naliso, Anîtu kako nakumo namtî'mokumentiso sohonta kako nakwoe huyo'mango nejapmmentisofoho. Nakwoe huyo'mango hiloso yo'mayo wonyo hwahoponjo somne'no umo'nîwo'nîngkiso hweho. Oso hungkunoso siki mtî'mokumentohoho so'no losyofîsyalokwofo.

⁶ I oso'no oso sîmeho fefoyo yo'mayoso

nelohofahonîngki Anîtu kakoe yokumpohn'nyo hwahoponjo somo uyakolofonto wonyohofiyo nefe'mawo'nîngkiso hweho. Anîtuye hungkuno mtî'mokumentohofa sohwa nom'nepo ole naliso, A'amu yokumpohn'nyo imo'nontîfi hahn'nyo iwo'nîngkohofa somne'no Anîtu kako ngkilaho liwo'nîngkisofoho. I a'amu hwahopo pawowo'nîngkohofa somo Anîtu wonyohofiyo ufo'ma'mtonoho. ⁷ Oso'no sekwo Anîtuye hungkuno haloho popmno. Kakoe hungkunomne'no enjwa'mo fosyohumamno. Sekwo Setenîmo hwotoho fîfijoso kako hiyaso wale'mo'mtonoho. ⁸ Sekwo Anîtu kakine'nohini wosyofîsyano lîfijo'manji kako sekumne'nohini wosyasyefîsyono. Sekwo honîngkano wonyo'njo sohwasî oso wonyo hiso nîhu'nahone foho'naopmno. A'amu hofîkoe aho kiho'njo honîngkonontîfi mijo yatîku'nontîfeso kiho'maso imo'nîwo'nîngkiso hopaso sekwoe sîmehoso wasemo'nono. Sekwo sîmeho hufa'u'njo soku sekwo Anîtumo jomo ulîmno. Sekwoe wonyo wae weesemo'montonoho. ⁹ Sekwoe honîngkano wonyomne'no hi tango seyîhwoso'no humotaho filîmno. Sekwo honîngkano wonyo'njo tîkafo jalokwofo soku sekwo humotaho filîmno. Sekwoe honîngkano wonyo so'no sîmeho wopîngo'njo soku hi tango waseyono. ¹⁰ Sekwo Mpohumo ole ulîmno. Ngko wopîngo ane hwo'nyoho. Kîko monîfo'mayo'manji ngko nîhu'nahone hwo'nyoho. Ose ulîfijo so'no Anîtu sekwoe sîmeho anga'nohino sehonîngkuhwosi kako sekwoe yofe woho'noma'mtonoho.

Nom'ne a'amu somne'no sitofo nulohotoho.

11 Nje a'amufu, Anıtuye hungkuno ole nalohi, sekwo nom'ne somne'no sitofo wonyo hungkuno'nji nohnnyo'eno. I oso'no a'amu fihwo sitofo uloso sohwo kako Anıtuye honıngkanımne'no sitofo lalofoho. Sekwo Anıtuye honıngkanomne'no hungkuno wonyo lıfıjo'manji sekwo Anıtuye hungkunomo hwotoho fıfıjoso Anıtuye hungkunomo ito'no womıhwıjantıfe'no yalokwofo. 12 Honıngkano hungkuno hwapıngoso Anıtu kenga'nohino hweho. Kako'nohını a'amufe hungkunomo ito'no ihumajıyo hweho. Kako'nohını kakoe hungkunomo a'amu haloho peso somo asomo utımayo'ne hweho. U kako'nohını kakoe hungkunomo a'amu haloho maposo'njo somo tıkanomo mıhwajone hweho. Oso'no sekwo nom'ne somne'no sitofo ujo soku hofıkoehonıngkanomo ito'no mıhwajıyo ku'maho. Nehopi, sekwo hopo'maho.

Nakwo yokumpohn'nyo imo'nıngkuhwaloho.

13 Sekwo ole hnnıwo'nıngkohoho, olohontalıkeno mo'nıngkalıkeno nakwo angono nom'nepo nuhwasi soswo anga'no neyakolofıhwoso'no syoho yıhwasi hamniyoho engo wotıpemantanoho. Ose hnnıwo'nıngkohoho soku haloho upa'nımno. 14 Sekwo mo'nıngka i'mofapone so'no huno maseyohoyohoho. Nakwo olo hwaho lopo humalohwoneso tıkayo pa'nyo'nwoho. Tıkayo hiloso nosyonteso moi'wo komo'no imo'nıngkiso pa'nyo'nwoho. Nakwo olo hwaho lopo sıkuno

pi'nîngo mohumulohwono. Oso'no nakwo yo'mayo so'no uyano molanehwono. ¹⁵ O'o, ole wolano. Nakwoe Hwe Engo sohumo ole umo'noso'manji nakwo nohumehwasi yo'mayo syohoso uyantanoho. Ose wolano. ¹⁶ I olohonta sekwoe yokumpohn'nyo so'no ho'noma'nontifi yo'mayo syoho iyo so'no nakwo hoponoho lalokwofo. Ose syafisyikutoho. Oso yokumpohn'nyo yahino imo'nyoso wonyofoho. O'o, ole fisyafihupmno. Yo'mayo nakwoe Hwe Engo sohumo umo'nososo oso'nohino uyano. ¹⁷ Oso'no hwe fihwo kako honîngkano wopîngo so'no huno uyo'manji oso honîngkano hiso miyo'manji kako wonyo iwo'nîngkiso hweho.

5

A'amu hamniyoho engo'njo sohwife hungkunofoho.

¹⁻⁶ Sekwo a'amu hamniyoho engo'njo soku nje hungkunomo haloho upa'nîmno. Sîkuno mofonepo moi'wo umo'nîmonte'no yalofoho. Oso'no sekwo hamniyoho engo peho'no hu'mesyalokwofo. Sekwo olo hwaho lopo nohumantifi yo'mayo ho'yango wokoso hwapife nomantifi sekwoe a'apahomne so'no syafisyontifi simeho wopîngo'njo humawo'nîngkohoho kuyoho. Yahino olo so'no fisyafihupmno. Nakwo yahu fihumo wosopayo engo uyontaneso engo imo'nîngkahonîngki nakwo fonjasyontane nonîwo'nîngkuhwone'nwoho. Oso pa'nyo sekwo wopayo engo nontifeso yahu pa'nyo

afofo'njo imo'n'ngkahon'ngkofi we'enepi
 sekwoe sikuno sekumo fonjasesiyo'neso
 mofonepo nto imo'n'maho. Sekwo
 a'amu wonyo hon'ngkano ane somo
 hungkuno ito'no m'hwajiyo ango somo
 ipemotapontifi hofikine'no fonjasiyo'ne
 hungkuno ho'nasyiwo'n'ngkohofofoho.
 Hofikoe hungkuno ane'njo nohumentan'ngkofi
 fonjahumentohofofoho.

Upa'nimno. Sekwoe syoho selohofiyoso
 syoho tohohmtnno'njo yahon'ngkofi hofikoe
 hamniyoho fehohnjoso sekwo muyo'njo
 mokosyohumentan'ngkofi syoho selohofiyo
 sohwife humotahoso ho'n'ngkahon'ngki
 nakwoe Hwe Engo Anitu yo'mayo ahwomomjo
 somo yokumpohn'nyo mokosyohumayo sohwo
 kako nto upa'n'ngkohoho. Oso hiso'no
 yo'mayo tango se'maso so'no sekwo huno
 syafisyikuji johoho likuji humotahoho filimno.
 Sekwoe ho'yango hopi'nonohinoso wonyo
 umo'n'imonte'no yohoho. Hwapife somo
 wo'nafiyo'nji mote'nji wonao'montonoho.
 Sekwo a'amu nom'ne somo mufo'mayo so'no
 hamniyoho yo'mayo hu'meesywo'n'ngkohofoso
 wonyo umo'n'imontonoho. Sekwo hamniyoho
 engo so'no simeho semo'nyoso oso huno sohwo
 sekwoe a'apahomo tohohopa ni'hu'nahone
 wonyo wonasemo'mntonoho.

*Hwe Engo asomo pone so'no nakwo
 yokumpohn'nyo wolohofano.*

⁷ Oseso nje a'amufu, sekwo hofiyo fohonto-
 humamno. Sekwo huno seyohoho. Syoho

kakwo'yohwo sohwo wopayo wopîngo imo'nyo so'no hontohumaho. Ifoyo syonto mofehi'nyo lonteso kako wopayo'no hofiyo uhwontohumawo'nîngkisofoho. ⁸ Oso pa'nyo sekwo Hwe Engo asomo peso'no hofiyo fohontohumamno. Kakoe sîkuno mofoneponoho. Oso'no sekwoe sîmeho fisosofitofîsyohumunîmno.

⁹ Nje a'amufu, Sekwo yoka'nji sitofo'nji hnnyo'eno. Anîtu sekumo hungkuno ito'no mesehwajonohoho. Nakwoe Hwe Engo nopîhwosi kakoe sîkuno hungkuno ikwolofoneso we'enepe umo'nîmonte'no yohoho. ¹⁰ Nje a'amufu, Hwe Engo sohwoe hungkuno kakoe yokumpohn'nyo'nji a'amu limotofo sohwanne'no fîsyafîhupmno. Yo'mayo tango hofîkimo u'mahonîngki Hwe Engo hofîkimo utîmayo'ne hofiyo hontohumamotofofoho. Oso pa'nyo sekwo hofiyo fohontohumamno. ¹¹ Ole liwo'nîngkuhwoni, Anîtuye a'amu tohino mantîfeso yokumpohn'nyo lohofontîfi sîmeho wopîngo'njofoho. Ose liwo'nîngkuhwonefoho. Sekwo Joup oso humne'no nto upa'nîmentohofofoho. Kako tango mîkunîmposo notîpemanto Anîtumne'no yokumpohn'nyo loho'mentiso hweho. Tîfi Anîtu kako Joupîmo wonyoangkafo uloho'mentiso so'no sekwo huno moi'wonoho. Oseso Anîtu kako a'amu so'nyumo hitoho engo ulofahonîngki sîmeho wopîngo mîkunîmposo nejapîwo'nîngkiso hweho.

Nakwo hufa'u sîhunehwamne'no lohono eso nolîhwaloho.

12 Nje a'amufo, olo hungkuno tango'njo upa'nimno. Sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne so'no nehopi Anitumne'no lohono eso nolikutoho. O'o, sekwo hungkuno nehopi'nohino lifijo so'no nom'ne hungkuno peho'neto. Oso'no sekwo eno ulikuji eno'nohino eso hoponoho. Sekwo awonoho ulikuji awonoho eso nehopi'nohino ulimno. Sekwo Nehopi Anitumne'no lohono eso hwasyo ose lifijoso Anitu kako tohino sejapoloho.

Anituye a'amu ne sohwo a'amu mnokino'njo somne'no Mpohumo jomo ulososo wopingo umokumontonoho.

13 A'amu fihwo sekwo'nji humaso sohwo tango u'maso'manji kako Mpohumo jomo ulono. Nom'nehwo simeho wopingo'njo humaso'manji kako Anitumo isamoyoka ulihwosi Anituye yofe ho'nomayo'ne ta walono.

14 A'amu mnokino'njohwo humaso'manji kako hwe engo a'amu Anituye simeho a'amu somo mokosyohumayo somne'no joho ulono. Hofiko nopikuji hwone mijo ahopo ehasikuji a'apahopo aho ulonjimokukuji Hwe Engo Jisas sohomo wopingo umokinyo'ne jomo ulife.

15 A'amu hiso Hwe Engo sohomo simeho hi'ntnnono nehopi uy'wo'n'ingkohofomanji Hwe Engo sohomo jomo ulihwoso'no oso Hwe Engo kako mnokino'njo sohomo wopingo umokumontonoho. A'amu mnokino'njo

sohwo hon'ingkanu wonyo'njo'manji Anitu wonyo homo somo wae weeo'montonoho.

16 Sekwo hon'ingkanu wonyo imalofomanji

senîngkwa'wehwosamo yoloho ulimno. Sekwo senîngkwa'wehwosanjimne'no Hwe Engo sohomo jomo ulifijo so'no kako nosefo'mahwosi wopingo wosemokumontonoho. A'amu honîngkano wonyo ane simeho anga'nohino'njo sohwo kako Hwe Engo sohomo jomo uloso'manji Hwe Engo sohwo yokumpohn'nyo ufo'ma'mtonoho. ¹⁷ Ilaija Anituye hungkuno limojo sohwo kako nakwo pa'nyo humamojo hweho. Kako simeho anga'nohino'njo nohumanto Mpohumo ifoyo masiyo'ne jomo ulahonîngki soswo hufa'u sihune nom'ne hwasyopo uyakolofontanîngki ifoyo mahu'mmojofoho. ¹⁸ Oso hohosohonta Mpohumo ifoyo siyo'ne apa'no jomo ulahonîngki ifoyo syahonîngki yo'mayo nonyo wosopayo apa'no foka'mentisofoho.

A'amu Anituye honîngkanomo hwosopeefos-oso nakwo asomo utimano.

¹⁹ Nje a'amufu, hwe fihwo sekwo'nji humaso sohwo kako Anituye hungkuno ne somo uliko'manto honîngkano wonyomo apa'no inîngkaweso'manji nom'ne sohwo oso a'amu huhwo sohomo honîngkano wopingomo asomo ipemotasoso so'no ole so'no huno fisyafisyo. ²⁰ A'amu fihwo kako nom'nehwo honîngkano wopingomo asomo ipemotaso so'manji kako oso hwe wonyo sohwoe huyo'mangoso tikano mta'ni iwosipema'masofoho. Anitu kako hwe wonyo sohwoe wonyo honîngkano somo wae weeo'montonoho. Hungkuno osohopeho.

**Mpohwoe Hungkuno Songofoho
The New Testament and Genesis in the Safeyoka
(Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Safeyoka
long Niugini**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ampeeli-Wojokeso (Safeyoka)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2011-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

f526da1e-a607-571c-ba86-56367d7583f3